

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ - ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Δρ. Σαλτερής Νίκος

Σχολικός Σύμβουλος
Δημοτικής Εκπαίδευσης
Νομαρχίας Πειραιά

<http://dipe-peiraia.att.sch.gr/grss4peir>

Το σχολείο ως πεδίο

- Το σχολείο είναι ένα πολυ-πρισματικό πεδίο, όπου συν- επιδρούν θεσμοί, πρόσωπα, ιστορική συγκυρία, γνώσεις και επίπεδο εκπαίδευσης, κοινωνικοϊδεολογικά και ψυχολογικά χαρακτηριστικά, γλωσσικοί κώδικες και κοινωνικές τάξεις, ρητορικές- κοσμοθεωρίες, προσωπικά και συλλογικά προτάγματα.
- Τα προηγούμενα επιβάλλουν σήμερα, αλλά και καθιστούν εξαιρετικά δύσκολη, τη συνεργασία εκπαιδευτικών – γονέων.
- Αλλαγές σε οποιαδήποτε από τι «δυνάμεις» που δρουν στο πεδίο προκαλούν σταδιακές ή βίαιες διαφοροποιήσεις στους υπόλοιπους.
- Το παράδειγμα της Νομοθεσίας: Ν. 1566/58 – όργανα λαϊκής συμμετοχής – διοίκηση σχολικής μονάδας

Απειροελάχιστες επεξηγήσεις...

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού:

- Ο εκπαιδευτικός ως ιερέας, μεταδότης γνώσεων (Εβραϊκή παιδαγωγική), πανίσχυρος και αυτεξούσιος διοργανωτής διαδικασιών μάθησης (Σχολείο Εργασίας), διαμορφωτής συμπεριφορών (Μπιχεβιορισμός) ή βολונταριστικά συμπεριφερόμενος αυτόνομος φορέας κοινωνικο- οικονομικών αλλαγών (Μαρξιστική Παιδαγωγική).
(Ως κοινωνικός ρόλος ορίζεται ένα πλέγμα προσδοκιών, που αναφέρονται στον κάτοχο της συγκεκριμένης κοινωνικής θέσης ή οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα που απορρέουν απ' αυτή την ιδιότητα ή, αλλιώς, η μορφή που παίρνει η δράση του ατόμου, δηλαδή αν δρα αποκλειστικά με βάση τους κανόνες που ορίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του, τους αγνοεί συστηματικά ή τους ανασυγκροτεί δημιουργικά.

- **Βρίσκουμε** αντίστοιχα παραδείγματα – αναλογίες σε σχέση με την πρόθεση εκπαιδευτικών για τη συνεργασία σχολείου οικογένειας).
- **Περιγράφουμε** τα παραδείγματα σχετικά με τη δράση των εκπαιδευτικών σχετικά με τη συνεργασία σχολείου- γονέων.

Ιδεολογικές συλλήψεις - προσεγγίσεις για το σχολείο:

- Το σχολείο ως μοναστήρι (Comenius), ως ατελιέ εργασίας (Dewey), θέατρο, θεσμός αναπαραγωγής (νεομαρξιστές), χώρος προετοιμασίας για την ενήλική και επαγγελματική ζωή (φιλελεύθερη ιδεολογία), κομμάτι της πραγματικής δύσκολης ζωής (νεώτερη προσέγγιση)
- Ανάλογα παραδείγματα δράσεων για κάθε μια από τις θεωρήσεις

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού σήμερα: ο εκπαιδευτικός είναι ο επαγγελματίας που βρίσκεται αντιμέτωπος με δεκάδες ερωτήματα
Μερικά από αυτά είναι:

- Ποιος ο γλωσσικός κώδικας των γονιών του σχολείου μου; Δηλαδή σε ποια κοινωνική τάξη ανήκουν, ποιο το μορφωτικό τους επίπεδο και ποιες είναι οι προσδοκίες τους απέναντι στο σχολείο;
- Ποια είναι η δική μου παιδαγωγική – εκπαιδευτική ιδεολογία για το σχολείο; Ταυτίζεται η ρητορική μου με αυτή και σε ποιο βαθμό αυτές σχετίζονται με τη κοσμοθεωρία μου;
- Ποια είναι τα μη γλωσσικά μηνύματα που επικοινωνώ στους άλλους;
- Γνωρίζω ακριβώς το πλαίσιο λειτουργίας του σχολείου;
- Ποιο είναι το κόστος αποδοχής της υφιστάμενης κατάστασης και ποιο αυτό της δημιουργικής ανασυγκρότησής της με βάση τη δική μου παιδαγωγική - εκπαιδευτική ιδεολογία;
- Έχω επιστημονική αντίληψη του ρόλου μου; Σε ποιο από τα παρακάτω «μοντέλα» εκπαιδευτικών επιθυμώ να ανήκω και αναγνωρίζω τον εαυτό μου;
- σώζω το τομάρι μου,
- συγκεντρωμένος στην ύλη και την αξιολόγηση,
- αναστοχαστικός εκπαιδευτικός (μετανεωτεριστική): ο εκπαιδευτικός ως αναστοχαστικός επαγγελματίας που ασκεί ένα επιστημονικό επάγγελμα σε πολυδιάστατο και αβέβαιο περιβάλλον.

Γνωρίζω τους τύπους των γονέων και οικογενειών;

- **Οι αποστασιοποιημένοι γονείς.**
- **Οι επικριτικοί – αποδοκιμαστικοί γονείς.**
- **Οι επιτρεπτικοί – παραχωρητικοί γονείς.**
- **Οι συναισθηματικοί γονείς.**
- **Απαιτητικοί γονείς**
- **Χωρισμένοι γονείς**
- **Οικογένεια μπάχαλο**
- **Οικογένεια σε αβεβαιότητα**

- **Οικονομικοί Μετανάστες**
- **Μονογονεϊκή οικογένεια**
- **Κλασική οικογένεια κ.λ.π.**

Του τύπους των πατεράδων;

- **Ο αυταρχικός πατέρας**
- **Ο αδύνατος πατέρας**
- **Ο ορθολογικός πατέρας**
- **Ο συναισθηματικός πατέρας**
- **Ο δημοκρατικός πατέρας**
- **Ο ανύπαρκτος πατέρας**
- **Ο νεκρός πατέρας**

Του τύπους των μανάδων;

- Η φιλόδοξη μητέρα: είναι σχολαστική, ιδιαίτερα δογματική και σταθερά ετεροκαθορίζει τις παιδικές «πρωτοβουλίες».
- Η αβέβαιη μητέρα: προτάσσει τις «βιολογικές» ανάγκες του παιδιού (φαγητό), δεν επικεντρώνεται στην ολοκλήρωσή του (πνευματική - σωματική), αδυνατεί να παρακολουθήσει τις εξελίξεις.
- Η υστερική μητέρα: προκαλεί συνεχή αβεβαιότητα και ανασφάλεια στο παιδί, το μετατρέπει σε επιθετικό ή υστερικό με μεγάλη ταχύτητα
- Μητέρα ευνούχος: στερεί κάθε πιθανότητα ανάπτυξης και αυτονομίας, ευνουχίζει....
- *Matan roule*: συγκεντρώνει τους πάντες γύρω της και κάτω από τις φτερούγες της και αλίμονο σε όποιων δεν επιθυμεί να παραμείνει εκεί...
- Η "ιδανική" μητέρα: προετοιμάζει το παιδί για να φύγει, αν ανοίξει τα φτερά του...

ΠΡΟΣΟΧΗ !!!

- **Ουδείς εκ των προηγουμένων «τύπων» κυκλοφορεί αυτούσιος και ελεύθερος...**

Εντάξει οι γονείς αλλά εμείς;

Τι αποτελεί ένα συγκροτημένο σχολείο

- Έχει βαθιά πεποίθηση ότι μάχεται μαζί με τους γονείς (ό,τι κι όποιοι κι αν είναι αυτοί) για την ανάπτυξη των παιδιών.
- Αν υπάρξει παροδική σύγκρουση σχολείου – γονέων συνειδητά επιλέγει το ρόλο του «ενήλικα» σ' αυτή τη σύγκρουση.
- Διερευνά σταθερά τα «ομαδικά» στερεότυπα που πιθανόν υπάρχουν στα μέλη του Συλλόγου Διδασκόντων σχετικά με τους γονείς (Οι γονείς ως «λιγότερο νοήμονες» από τους εκπαιδευτικούς, ως αντίπαλοι –ετικετοποίηση των γονιών: αγχωτικός, εχθρικός, απαιτητικός κ.ά.). Οι εκπαιδευτικοί: απόσταση ασφαλείας –ταύτιση με το πρόβλημα των μαθητών, αδιαφορία, ανασφάλεια για την εικόνα, αγνόηση βασικών επαγγελματικών κανόνων, έλεγχος του πεδίου, επιστημονικές και εκπαιδευτικές γνώσεις, ενθάρρυνση αποθάρρυνση γονέων, προσδοκίες).
- Συχνές και προγραμματισμένες συναντήσεις (διμηνιαίες- μηνιαίες, ομαδικές – ατομικές, καθορισμένες - έκτακτες), αναλυτική πληροφόρηση για το σύνολο της προόδου των παιδιών (ως τάξη και άτομα), στοχευμένη πληροφόρηση (γενικοί - ειδικοί στόχοι), κατάλληλη στάση εκπαιδευτικών και διεύθυνσης, καθοδήγηση γονέων για δουλειά στο σπίτι, γνώση και χρήση πλαισίου (ρόλος εκπαιδευτικού, διεύθυνσης, σχολικού συμβούλου)
- Χρήσιμες γενικές συμβουλές
 - Η καθορισμός, αναγνώριση και τήρηση των «ορίων» κάθε πλευράς
 - Οι γονείς δεν υποκαθιστούν το δάσκαλο
 - Ο δάσκαλος εξηγεί από την αρχή της σχολικής χρονιάς τον τρόπο εργασίας του στην τάξη, καθώς και τα όρια και τις συνθήκες τέλεσης της εργασίας στο σπίτι
 - Ο δάσκαλος όταν μιλά με το γονιό δίνει συγκεκριμένες πληροφορίες
 - Ο δάσκαλος επιμένει ότι η επίδοση και βαθμολογία είναι μόνο *μια από τις όψεις τις προσωπικότητας των μαθητών*
 - *Δεν αγνοεί τα προβλήματα των μαθητών, τα αναδεικνύει και τα συζητά με τους γονείς, τη διεύθυνση του σχολείου και το Σχολικό Σύμβουλο.*
 - Γνωρίζει το πρωτόκολλο συνεργασία ΚΕΔΔΥ- σχολικών μονάδων (δες ιστοσελίδα)
 - Ενθαρρύνει τη συμμετοχή των αντρών – γονέων στις συγκεντρώσεις ενημέρωσης των γονέων και παίρνει μέτρα για τη συμμετοχή των οικονομικών μεταναστών (μιλάει αργά και καθαρά την ελληνική γλώσσα, ενθάρρυνση κ.ά).
 - Προσπαθεί να καταλάβει τις ανάγκες και τις επιθυμίες των γονέων, τηρεί ειλικρινή στάση απέναντί τους και είναι ανοικτός στα αιτήματά τους.
 - Συζητά τις δυσκολίες του παιδιού με τους γονείς και αποφεύγει ετικέτες
 - Γενικότερα τονίζει τόσο τις αδυναμίες όσο και τις δυνατότητες του παιδιού τους.
 - Ενθαρρύνει τους γονείς να του κοινοποιούν τα προβλήματα, τα ενδιαφέροντα και τις ανάγκες του παιδιού τους, ποτέ όμως δεν χρησιμοποιεί «ανακριτικές μεθόδους».

Δείγματα διαταραχών στην επικοινωνία...

ο τρόπος με τον οποίο διατυπώνει ο εκπαιδευτικός τις παρατηρήσεις του μπορεί να δημιουργήσει σύγχυση στο γονέα και να αποτρέψει μελλοντικές επισκέψεις του στο σχολείο

Μελέτη περίπτωσης

- Σχεδιάζω την επικοινωνία σχολείου – γονέων για ένα έτος
- Στο πλαίσιο αυτό χειρίζομαι την περίπτωση ενός μαθητή με ειδικές μαθησιακές ανάγκες
- Συμβουλευόμαι το πρωτόκολλο παραπομπής στην ιστοσελίδα:

<http://users.sch.gr/moutavelis/autosch/joomla15/>